

De rubriek Excerpta odontologica staat onder redactie van J.H.G. Poorterman.

Correspondentie betreffende deze rubriek dient u te richten aan: Redactie NTVT, postbus 1378, 3430 BJ Nieuwegein. Kopieën van in deze rubriek besproken artikelen zijn tegen kostenvergoeding op aanvraag verkrijgbaar bij: L.J.H. Hofman, Bibliotheek Tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, postbus 9101, 6500 HB Nijmegen; tel. 024-3614131.

Mondziekten en kaakchirurgie

Stamceltransplantatie en mondgezondheid

Handhaven van een optimale conditie van de mondholte is van groot belang bij de behandeling van patiënten bij wie de functie van het beenmerg wordt overgenomen door getransplanteerde bloedvormende stamcellen. Door technische ontwikkelingen op dit gebied is het indicatiegebied verruimd, zodat deze behandeling nu ook wordt toegepast bij patiëntencategorieën die in het verleden hiervoor niet in aanmerking kwamen.

De auteurs van het onderhavige artikel geven een overzicht van de negatieve effecten van deze behandeling op het orale welbevinden van deze patiëntengroep. Vooral de conditie van het mondslijmvlies is hierbij in het geding. Zowel de aan de feitelijke transplantatie voorafgaande radio- en chemotherapie, alsook de na transplantatie optredende transplantaat-gastheerreactie (graft-versus-hostziekte) leiden tot een ernstige mucositis. Als complicatie kan vervolgens een levensbedreigende systemische infectie ontstaan, waarbij niet alleen bacteriën maar ook virussen of schimmels een rol kunnen spelen. Op langere termijn bedreigen kwalitatieve veranderingen in het speeksel en een droge mond de conditie van de slijmvliesen en, voor zover aanwezig, de gebitselementen. Ten slotte is er een verhoogde kans op secundaire maligniteiten, waarbij het in de mondholte vooral plaveiselcelcarinomen betreft.

De acute problematiek die bij deze patiënten tijdens en kort na de transplantatie aan de orde is, zal doorgaans niet tot de verantwoordelijkheid van mondzorgverleners behoren. Bij de chronische problematiek is voor de professie in de mondzorg evenwel een duidelijke rol weggelegd.

P.J. Slootweg, Nijmegen

Bron

Epstein JB, Raber-Durlacher JE, Wilkins A, Chavarria MG, Myint H. Advances in hematologic stem cell transplant: an update for oral health care providers. *Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol Endod* 2009; 107: 301-312.

Materiaalkunde

Hechtsterkte van 6 adhesieven na 1 jaar

De hechting van composiet aan dentine kan na verloop van tijd achteruit gaan ten gevolge van hydrolyse in de hybride laag. Een laboratoriumonderzoek had ten doel de afschuifsterkte te meten van 4 eencomponentadhesieven (type 2) en 2 zelfetsende adhesieven (type 3 en 4) na 24 uur en na 1 jaar (tab.).

Tabel. Afschuifsterkte van 6 adhesieven na 24 uur en 1 jaar bewaren in water (Mpa ± sd).

Adhesief	Type	Afschuifsterkte na 24 uur	Afschuifsterkte na 1 jaar
Single Bond®	2	25,8 ± 4,7	23,2 ± 3,9
Excite®	2	18,9 ± 6,3	18,3 ± 4,4
Prime & Bond NT®	2	14,7 ± 4,2	9,1 ± 4,5
One Coat Bond®	2	14,2 ± 8,1	18,2 ± 6,5
Clearfil SE Bond®	3	16,3 ± 4,0	16,1 ± 6,7
One-Up Bond®	4	15,5 ± 5,0	8,1 ± 6,3

Dentinemonsters werden verkregen uit runderincisieven waarvan het vestibulaire glazuur werd afgeslepen. Op het vrijgelegde dentine werden composietcilinders gehecht, waarna de preparaten in water werden bewaard en daarna onderworpen aan afschuifsterktebepalingen. De resultaten zijn weergegeven in de tabel. Daaruit blijkt dat Single Bond® een significant grotere afschuifsterkte toont dan de overige adhesieven, zowel na 24 uur als na 1 jaar. De overige adhesieven verschillen na 24 uur onderling niet in afschuifsterkte, maar na 1 jaar scoorden Prime & Bond NT® en One-Up Bond F® een significant lagere afschuifsterkte dan na 24 uur, terwijl de overige adhesieven na 1 jaar niet significant lager scoorden dan na 24 uur.

Ch. Penning, Leidschendam

Bron

Erhardt MC, Shinohara MS, Bedran-Russo AK, Amaral CM, Pimenta LA. Effect of long-term water storage on etch-and-rinse and self-etching resin-dentin bond strengths. *Gen Dent* 2008; 56: 373-377.